

УДК 624.1:656.078.8

ПРОБЛЕМИ БУДІВЕЛЬНОГО КОМПЛЕКСУ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ УКРАЇНИ

*Боровик Ю.Т., к.е.н., доцент,
Дрожжина А.Г., магістр (УкрДУЗТ)*

У статті розглянуто основні проблеми будівельної сфери залізничного транспорту України, а саме оновлення основних фондів, для забезпечення ефективного розвитку залізничного транспорту в сучасних ринкових умовах. Розглянуті основні причини, які стримують приплив інвестицій. Запропоновано сучасні принципи функціонування та розвитку будівельної сфери залізничного транспорту України.

Ключові слова: будівельний комплекс, оновлення основних фондів, інвестиційна діяльність, принципи функціонування будівництва.

ПРОБЛЕМЫ СТРОИТЕЛЬНОГО КОМПЛЕКСА ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО ТРАНСПОРТА УКРАИНЫ

*Боровик Ю.Т., к.э.н., доцент,
Дрожжина А.Г., магистр (УкрГУЖТ)*

В статье рассмотрено основные проблемы строительного комплекса железнодорожного транспорта Украины, а именно обновление основных фондов, для обеспечения эффективного развития железнодорожного транспорта в современных рыночных условиях. Рассмотрены основные причины, сдерживающие приток инвестиций. Предложены современные принципы функционирования и развития строительного комплекса железнодорожного транспорта Украины.

Ключевые слова: строительный комплекс, обновление основных фондов, инвестиционная деятельность, принципы функционирования строительства.

THE PROBLEMS OF THE CONSTRUCTION COMPLEX OF RAILWAY TRANSPORT OF UKRAINE

*Borovik Y. T., Ph. D., associate Professor,
Drozhzhina A. G., Master Degree (USU RT)*

The article shows the importance of the construction industry to the economy of any country. It analyses the state of the construction complex of railway transport at the present stage of development.

The existing sources of financing investment activity in Ukraine, the main tasks of regulation and stimulation of investment activity in the country

The main problems of the construction complex of railway transport of Ukraine, namely the renewal of fixed assets, to ensure the effective development of railway transport in modern market conditions.

The main causes hampering the inflow of investments into the country.

The modern principles of functioning and development of the construction complex of railway transport of Ukraine.

Keywords: building complex, modernization of fixed assets, investment activity, principles of operation construction

Постановка проблемита її зв'язки з науковими чи практичними завданнями. Будівельна галузь є однією з найважливіших галузей національного господарства, від якої залежить ефективність функціонування всієї системи господарювання країни. Важливість цієї галузі для економіки будь-якої країни можна пояснити таким чином: капітальне будівництво

створює велику кількість робочих місць та використовує продукцію багатьох галузей національного господарства. Економічний ефект від розвитку цієї галузі полягає у мультиплікативному ефекті коштів, вкладених у будівництво.

Будівельний комплекс залізничного транспорту України виконує таку ж важливу роль для залізничної галузі як ключовий вид діяльності залізничного транспорту. Розвиток будівництва неминує викликає економічне зростання всієї галузі та розв'язання багатьох соціальних проблем. На сучасному етапі досить складно говорити про будь-яку конкурентоспроможність будівельного комплексу. Будівельна галузь залізничного транспорту України значно відстає через брак необхідних фінансових та організаційних перетворень.

Залізничний транспорт – це матеріалоемна сфера виробництва. Основні виробничі фонди галузі становлять біля 8% всіх основних фондів національного господарства України. На сьогоднішній день залізничний транспорт і його важлива складова будівельна сфера мають певні проблеми, які становлять справжню небезпеку економічній, соціальній та оборонній безпеці держави. Через нерозсудливе державне управління фінансово-економічною та інвестиційною діяльністю залізничного транспорту, відсутнє системне оновлення основних фондів галузі, має місце високий фізичний та моральний знос рухомого складу, будівельної і колійної техніки та інфраструктури залізничного транспорту.

Для досягнення конкурентоспроможності і підвищення ефективності функціонування залізничної галузі в сучасних економічних умовах необхідне значне оновлення її матеріально-технічної бази на сучасному рівні і усунення причин, які стримують приплив інвестицій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій та виділення невирішених частин загальної проблеми. Оновлення будівельного комплексу залізничного транспорту відбувається шляхом капітального будівництва та придбань. Розглядом ситуації, яка склалася в сфері залізничного транспорту України, займаються такі вчені: Дикань В.Л., Дейнека А.Г., Каличева Н. Є., Кірдіна О.Г., Назаренко І.Л., Чупир О. М. [2-7].

Стан виробничо-технічної бази і технологічний рівень залізниць протягом останніх років стримує соціально-економічний

розвиток країни через невідповідність масштабів фінансування нормативним вимогам процесів простого відтворення основних виробничих фондів та дефіцит інвестицій, які придержують інноваційно-інвестиційний процес розвитку залізничного транспорту. Розгляд проблеми відсутності належного забезпечення інвестиційними ресурсами залізничної галузі показує, що невирішеними залишаються питання пов'язані з розвитком та результативною діяльністю будівельного комплексу залізничного транспорту на сучасному етапі розвитку національної економіки.

Метою статті є визначення ключових напрямів і сьогодишніх тенденцій для забезпечення ефективного розвитку будівельного комплексу залізничного транспорту України.

Викладення основного матеріалу. Цілі розвитку будівництва, як ключового виду діяльності в реалізації майбутнього залізничного транспорту, пов'язані з кількісним зростанням та якісним удосконаленням послуг, які надаються залізничним транспортом за рахунок укріплення техніко-технологічної бази суб'єктів галузі та збільшення її потужностей.

Основні проблеми залізничного транспорту в сфері будівництва пов'язані з недостатнім фінансовим забезпеченням будівельної галузі, проблемами управління та відтворення техніко-технологічної бази виробництва суб'єктів цієї сфери. Найсуттєвішими проблемами вважаємо такі:

- низький рівень відповідальності за результати виконаних робіт з капітального будівництва;
- низька якість капітального будівництва;
- низький рівень впровадження системи стандартних процедур;
- додаткові витрати на утримання контингенту, не забезпеченого обсягами робіт в повному обсязі;
- неефективність схем постачання матеріально-технічних ресурсів;
- низький рівень прийнятності передового світового досвіду;
- недостатня увага з боку державних органів влади на проблеми реалізації будівельних проектів залізничного транспорту;
- нерациональна організаційно-управлінська структура, яка не відповідає сучасним вимогам ринку;
- недостатній рівень фінансування робіт з будівництва об'єктів (збільшення обсягів незавершеного виробництва);

- низький рівень застосування сучасних форм та методів залучення капіталу сторонніх юридичних та приватних осіб для реалізації будівельних проектів галузі;

- значні терміни виконання робіт внаслідок тривалості узгоджувальних процедур та їх складності;

- низький рівень робіт сторонніх будівельних компаній;

- недостатній рівень технічної озброєності підприємств комплексу;

- низький рівень інноваційного процесу;

- відсутність необхідної фінансової підтримки науково-дослідницьких робіт, пов'язаних з реалізацією будівельних проектів тощо.

Головною умовою досягнення позитивних темпів економічного зростання як реального сектора економіки, так залізничної галузі, є активна інноваційна та інвестиційна діяльність. У кожній державі здійснюється державне регулювання та розвиток інноваційно-інвестиційної діяльності. Залізничний транспорт як базова галузь економіки України потребує значних інвестиційних ресурсів підтримки належного рівня функціонування та забезпечення сталого розвитку.

Згідно з Законом України «Про інвестиційну діяльність» існують такі джерела фінансування інвестиційної діяльності:

- власні фінансові ресурси інвестора (прибуток, амортизаційні відрахування, відшкодування збитків від аварій, стихійного лиха, грошові накопичення і заощадження громадян, юридичних осіб тощо);

- позичкові фінансові кошти інвестора (облігаційні позики, банківські та бюджетні кредити);

- залучені фінансові кошти інвестора (кошти, одержані від продажу акцій, пайові та інші внески громадян і юридичних осіб);

- бюджетні інвестиційні асигнування;

- безоплатні та благодійні внески, пожертвування організацій, підприємств і громадян [1].

Однією з головних передумов успішної інвестиційної діяльності є низький рівень інфляції та передбачуваність рівня цін в економіці. Основним завданням регулювання та стимулювання інвестиційної діяльності країни має стати:

- створення сприятливого інвестиційного середовища шляхом стимулювання національних інвесторів здійснювати інвестиції;

- концентрація грошових потоків на пріоритетних напрямках розвитку економіки, залізничної галузі включно;

- акумуляція достатнього обсягу фінансових ресурсів у провідних банках країни; забезпечення доступності кредитів для позичальників шляхом зниження їх вартості;

- забезпечення пріоритетного виділення кредитних ресурсів на пільгових умовах рефінансування банкам, які кредитують високоефективні інвестиційні проекти.

Розвиток інвестиційної діяльності є важливою складовою інтенсивного розвитку залізничної галузі та економіки країни в цілому. Основні причини, які стримують приплив інвестицій в Україну та залізничну галузь можна поділити на економічні, політико-правові, організаційні.

До економічних причин належать: низькі темпи реформування економічної системи; складна й негнучка податкова система; відсутність виробленої амортизаційної політики; неефективно функціонуюча банківська система; неефективний процес приватизації; високий рівень тіньової економіки й економічної злочинності.

Політико-правовими причинами є: наявність протиріч між виконавчими й законодавчими органами влади; відсутність логічно завершеного системного законодавчого забезпечення інвестиційної діяльності; нестабільність законодавства; недостатня правова база захисту інвестицій.

Причинами, які мають організаційний характер є: відсутність сучасної системи організації державного управління економічними процесами з використанням нових стилів і методів управління; відсутність системного інформаційного забезпечення інвестиційної діяльності; нерозвиненість ринкової інфраструктури.

Тому, основні сучасні принципи функціонування будівництва як ключового виду діяльності залізничного транспорту мають бути такі [7]:

- 1) стратегічне бачення на проблеми галузі і країни та механізм їх вирішення;

- 2) максимально можлива орієнтація на власні можливості, спроможності та власну ресурсно-матеріальну базу виробництва;

- 3) прозорість діяльності, відхід від тіньових схем вибору партнерів та контрагентів;

- 4) повнота задоволення фінансових проблем;

5) радикальність змін фінансового, технічного, організаційного управлінського характеру.

Висновки. Перспективними напрямками удосконалення технічної політики щодо оновлення будівельної і колійної техніки є забезпечення тісної співпраці з виробниками, використання різних форм фінансування, а також формування раціональної структури парку техніки, що дозволить у відсутність необхідного обсягу інвестицій забезпечити потреби в основних фондах залізничного транспорту і прийнятний рівень його конкурентоспроможності.

Сучасний етап розвитку будівельного комплексу залізничного транспорту характеризується активним оновленням інноваційно-інвестиційних процесів, які набувають особливо важливого значення. Без активізації таких процесів неможливо поліпшити фінансовий стан українських залізниць.

Таким чином, окреслено значення будівництва, як ключового виду діяльності залізничного транспорту у реалізації майбутнього галузі, його проблеми, які потрібно вирішити та принципи функціонування, які необхідно впровадити для виходу галузі на конкурентний рівень.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про інвестиційну діяльність» №1561-ХІІ (1561-12) від 18.09.91

[Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://www.zakon.rada.gov.ua/go/1560-12>

2. Дикань В.Л. Механізм створення залізнично-транспортно-промислової групи в сучасних умовах розвитку залізничного транспорту України / В.Л. Дикань, М.В. Кондратюк // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2009. – № 26. – С. 13-18.

3. Каличева Н. Є. Забезпечення ефективного розвитку залізничного транспорту через оновлення основних фондів колійного господарства / Н. Є.Каличева // Вісник економіки транспорту і промисловості – № 33. – 2011. – С. 45-49.

4. Кірдіна О.Г. Методологічні аспекти інвестиційно-інноваційного розвитку залізничного комплексу України: монографія / О.Г. Кірдіна. – Х.: УкрДАЗТ, 2011. – 312 с.

5. Стратегия предприятия и стратегический менеджмент: учебное пособие / [Соболев Ю.В., Дикань В.Л., Дейнека А.Г. и др.]. – Харьков: ООО «Отлант», 2002. – 416 с.

6. Назаренко І.Л. Економіка і організація інноваційної діяльності на залізничному транспорті: навчальний посібник / І.Л. Назаренко, Ю.М. Уткіна під ред. В.Л. Диканя. – Харків, 2011. – 222 с.

7. Чупир О. М. Методологічні аспекти управління розвитком будівельного потенціалу залізничного транспорту України: монографія / О. М. Чупир; Укр. держ. акад. залізнич. трансп. – Харків: УкрДАЗТ, 2012. –391 с.

*Рецензент д.е.н., професор УкрДУЗТ Дейнека О.Г.
Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДУЗТ Токмакова І.В.*

УДК 339.138:656.073

МАРКЕТИНГОВО-ЛОГИСТИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ В ОРГАНИЗАЦИИ ТРАНЗИТНЫХ ПЕРЕВОЗОК

*Елагин Ю.В., к.э.н., доцент,
Букин Е. А., магистр (УкрГУЖТ)*

В статье рассмотрены роль и целесообразность использования логистики в качестве базовой методологии организации транзитных направлений и маршрутов. В итоге можно сделать вывод, что сфера применения логистики постоянно расширяется и от объекта и масштабов применения логистики как методологии зависит не только величина эффекта, а также возможности и перспективы эксплуатации и развития тех или иных транзитных маршрутов.

© Елагин Ю.В.,
Букин Е.А.

Вісник економіки транспорту і промисловості № 54, 2016